

Kaavapalaute

Lähtettäjä: Kännälä Sami (STUK) <Sami.Kannala@stuk.fi>
Lähetetty: perjantai 5. toukokuuta 2023 13:15
Vastaanottaja: Kaavapalaute
Aihe: VS: Lausuntopyyntö, Y9 Taajamaosayleiskaava

Kaavoitus
Saap. 5.5.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Hei,

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa lausuntopyynnössä mainittuun asiaan (Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys).

Ystävällisin terveisin,
Sami Kännälä

Sami Kännälä
Erikoistutkija
STUK - Säteilyturvakeskus
Ionisoimattoman säteilyn valvonta
Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
puh. +358 9 759 88 531
sami.kannala@stuk.fi
www.stuk.fi

Lähtettäjä: Lintuniemi Tuula <Tuula.Lintuniemi@lohja.fi>

Lähetetty: keskiviikko 3. toukokuuta 2023 10.03

Vastaanottaja: kirjaamo@vayla.fi; kirjaamo@metsa.fi; STUK Diaari <diaari@stuk.fi>; kirjaamo@tukes.fi; kirjaamo@museovirasto.fi; Toimisto Uudenmaanliitto <toimisto@uudenmaanliitto.fi>; museo@raasepori.fi; kirjaamo@luvn.fi; iina.taari@luvn.fi; kirjaamo@traficom.fi; kirjaamo@metsakeskus.fi; martti.jolkkonen@dna.fi; Caruna Kaavoitus <kaavoitus@caruna.fi>; info@gasgrid.fi; Kirjaamo <Kirjaamo@fingrid.fi>; annika.salokangas@tunninjuna.fi; OAT.Suunnittelujarakennuttaminen@lounea.fi; esa.lehtinen@virho.fi; arvi.hagglund@gmail.com; 'Aki Mettinen' <aki.mettinen@gmail.com>; lohjanjarvensuojelu@gmail.com; yhdistys@hormajarvi.fi; vesi.ymparisto@luvy.fi

Aihe: Lausuntopyyntö, Y9 Taajamaosayleiskaava

Hei

Liitteenä Lohjan kaavoituksen lausuntopyyntö koskien Y9 Taajamaosayleiskaavaa.

Terveisin

Tuula Lintuniemi
kaavoitussihteeri
Kaupunkikehitys – kaavoitus

+358 (0)44 3621 600
Lohjan kaupunki
Karstuntie 4 (PL 71)
08100 Lohja

Kaavalausunto Y9_taaajamaosayleiskaava_vireille

Huomautustekstit suoraan tänne:

\\lohja.local\levyjaot\m-

asema\Kiint kart mittaus\Kaavalausunto\Y9_taaajamaosayleiskaava_vireille.doc

Kaavoitus

Saap. 19.5.2023

Tunnus/säil.paikka:

864/10.02.02/2023

	kierto	kommentit
Kiinteistönmuodostus	ST	
Kartastopalvelut	MIH	
Tonttipalvelut	RK AL AB	
Geodeetti		Tällä hetkellä ei lausuttavaa
		Lohjalla 17.5.2023
		
		Tapio Ruutiainen
		kaupungeingeodeetti

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

23.5.2023

VÄYLÄ/2999/03.01.02/2023

Kaavoitus
Saap. 24.3.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohjan kaupunki
Kaupunkikehitys

kaavapalaute@lohja.fi

Viite: lausuntopyyntö 3.5.2023

Lausunto Taajamaosayleiskaavan päivityksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Y9)

Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue käsittää nykyiset taajama-alueet sekä taajamien lievealueita. Suunnittelualue alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18-moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä suunnittelualue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan. Suunnittelualueen läpi kulkee Hyvinkää - Karjaa -rataosa. Taajamaosayleiskaavan päivityksen tavoitteena on suunnitella Lohjan nauhataajaman maankäyttöä noin vuoteen 2050 saakka. Työn lähtökohtina ovat ilmastomuutoksen hillintä, luontoarvojen turvaaminen ja Lohjan nauhataajaman, keskustan ja Lohjansolmun alakeskuksen muodostuminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Taajamaosayleiskaavan päätavoitteiksi on valittu neljä eniten ajantasaistamista vaativaa maankäytön teemaa: täydentyvä asuminen, kestävä liikkuminen, tasapainoinen kaupan kehitys ja tulevaisuuden työpaikka-alueet. Päivittämistyössä keskitytään ratkaisemaan näihin teemoihin liittyvät keskeiset kysymykset.

Hyvinkää-Hanko sähköistyksen ja tasoristeysten turvallisuuden parantamisen ratasuunnitelma

Suunnittelualuetta koskettaa Väyläviraston laatima Hyvinkää-Hanko sähköistyksen ja tasoristeysten turvallisuuden parantamisen ratasuunnitelma, joka on hyväksytty vuonna 2021. Ratasuunnitelmassa on osoitettu muutoksia seuraaviin Lohjalla sijaitseviin tasoristeysksiin: Nummenkylä, Lieviö, Kaivurinkatu, Braskintie, Tynninharjuntie, Peter

Väylävirasto

PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki

Puhelin 0295 34 3000
Faksi 0295 34 3700

etunimi.sukunimi@vayla.fi
kirjaamo@vayla.fi
www.vayla.fi

23.5.2023

Forsströmintie, Kivelä ja Honkaniementie (Gustavsberg). Osayleiskaavassa on tarpeen huomioida nämä tasoristeyksiä koskevat muutokset.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lpr_m) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei

VÄYLÄ/2999/03.01.02/2023

23.5.2023

katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut osastonjohtaja Jaakko Knuutila ja esitellyt asiantuntija, maankäyttö Ville Vuokko.

Jakelu	Lohjan kaupunki
Tiedoksi	Eero Liehu Antero Kaukonen Kaj Grönqvist, RR Management Oy Anna Miettinen Anton Aronen Erkki Mäkelä Aimo Huhdanmäki Jukka Peura Mikael Takala Taiju Virtanen Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Ville Vuokko
Allekirjoitusaika	23.05.2023 14:26
Allekirjoittaja	Jaakko Knuutila
Allekirjoitusaika	23.05.2023 14:30

ASIAKIRJAT

Asiakirja

Lohja, Taajamaosayleiskaavan päivitys oas.pdf

30.05.2023

Kaavoitus
Saap 30.5.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohjan kaupunki, Kaupunkikehitys/Kaavoitus
PL71
08101 Lohja
kaavapalaute@lohja.fi

Lausuntopyyntö 03.05.2023

Nauhakaupunki 2050, Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys, osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko

Kaava-alueella sijaitsee Caruna Oy:n 110 kV:n ja 20 kV:n jakeluverkkoa, jotka on tällä hetkellä toteutettu osin maakaapeleilla ja osin ilmajohdoilla. Pääasiallinen uuden 20 kV:n jakeluverkon rakentamistapa on maakaapelointi. Jakeluverkon osalta sähköjohtojen ja jakelumuu- tamoiden sijoituksia käsitellään tarkemmin asemakaavatasolla.

Muuta huomautettavaa

Caruna on alustavasti suunnitellut uuden 110 kV:n voimajohdon Kopula-Vihti rakentamista. Johdon mahdollinen reitti kulkisi olemassa olevan Fingridin Kopula-Nurmijärvi johdon rin- nalla, ja kulkisi siis tällöin Y9 taajamaosayleiskaavan kaava-alueen itäosassa. Suunniteltu Ko- pula-Vihti voimajohto on merkitty myös Etelä-Nummelan voimassa olevaan osayleiskaavaan voimajohdon yhteystarpeena.

Caruna Oy pyytää mahdollisuutta antaa lausunto Y9 Taajamaosayleiskaavasta myös kaavoi- tusprosessin seuraavissa vaiheissa.

Kunnioitavasti

Caruna Oy

Sähköverkot

Oskari Mikkola
Verkostoanalyttikko

Puh+358 50 306 3315

Sähköposti: oskari.mikkola@caruna.fi

Karstu Paloniemi Routio aluetoimikunta

ajatuksia taajamaosayleiskaavasta Y9

Pohjautuen 23.5. Kaavoittajien vierailuun kokouksessamme.

Roution osalta toivoisimme, että kaavassa huomioitaisiin Roution mäkeä kiertävien **viheralueiden säilyminen** sekä rantojen käyttö virkistysalueina.

Tarkoittaen tällä nykyistä uimarantaa Karstuntien varressa sekä vanhaa uimarantaa Routiontiellä.

Rantoihin liittyen myös huolehtia jo kaavassa järvien ja **vesialueiden suojelusta**, niihin tulevista hulevesistä ym. mm esim. tulevien rata ja tie muutosten myötä. Tämä varsinkin **Hormajärveläisten** huolena.

Jos palvelujen saanti edellyttää lisää **asuntorakentamista**, toivomme lisää asukkaita myös Routiolle.

Palveluihin ja asumiseen vaikuttaa toimiva joukkoliikenne. Lohjan Lempolan mahdollinen **tuleva asema** tulee olla **kaikkien kaupunginosien saavutettavissa**. Riittävän hyvällä liityntä liikenteellä sisältäen riittävät liityntäpysäköintialueet.

Jos yhtenä tavoitteena on **hiilineutraalisuus tarkoittaa** se silloin **hyvää julkista liikennettä** myös.

Hyvät yhteydet edistävät myös keskustan **elinvoimaisuutta**.

Routiolle toivotaan ikääntyvän väestön puolesta mahdollisuutta asua myös silloin, kun omassa asunnossa se ei enää mahdollista. Voisiko esim. purettujen kaupungintalojen tilalle rakentaa **matalankynnyksen asuntoja**.

Kokonaisuudessaankin väestön ikääntyessä moni haluaisi jatkaa asumista jo tutulla alueella, eikä muuttaa muualle. Eli kaavoitetaan **asumisvaihtoehtoja useaan kaupunginosaan**.

Jo olemassa olevia alueita tulisi kehittää monipuolisemmiksi kaiken ikäisille sopivina ja niiden kehittäminen jää usein uusien alueiden jalkoihin.

Jotta asukkaat tulevat, pysyvät ja viihtyvät tulee palvelujen olla saatavilla kaikille.

Paloniemen toive on jotain ratkaisuja heidän osalleen, kun kaikki on nyt pysähdyksissä.

Lohjan kaupunki
Kaupunkirakenne / Kaavoitus

Kaavoitus
Saap. 9.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Viite: Lausuntopyyntö 3.5.2023

Lausunto taajamaosayleiskaavan vireille tulosta

Lohjan ympäristönsuojelu antaa yllä mainitun yleiskaavan vireille tulosta seuraavan lausunnon:

On hyvä, että luonnon monimuotoisuus on huomioitu jo taajamaosayleiskaavan tavoitteenasettelussa. Kaava-alue on hyvin laaja ja sinne sijoittuu useita arvokkaita luontokohteita. Kaavan valmistelussa luontoselvitystarpeet on arvioitava esimerkiksi aluksi tehtävällä luontotietoselvityksellä, mihin kootaan nykyisin tiedossa olevat arvokkaat kohteet ja jonka avulla pystytään kohdistamaan tarkempia luontoselvityksiä laajalla kaava-alueella. Lähtökohtaisesti luontoselvitykset on kohdistettava niille alueille, joihin suunnitellaan muuttuvaa maankäyttöä sekä niille luonnontilaisille alueille, jotka eivät toistaiseksi ole toteutuneet kaavan mukaisesti.

Selvityksissä on erityisesti huomioitava luontodirektiivin IV (a) lajit, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen on kielletty. Lisäksi on huomioitava ekologiset yhteydet arvokkaiden luontokohteiden välillä sekä pyrittävä vahvistamaan tiedossa olevia verkoston katkos- ja kehityskohteita.

Kaava-alue kuuluu laajasti 1-luokan pohjavesialueelle. Valmistelussa on siksi syytä huomioida olemassa oleva Lohjan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma. Myös hulevesien käsittelyyn on kiinnitettävä huomiota.

Jarkko Koskela
ympäristöpäällikkö

Kannanotto

1(1)

LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
VÄSTRA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK
WESTERN UUSIMAA RESCUE DEPARTMENT

2023-06-13

Kaavoitus
Saap. 13.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohjan kaupunki
kaupunkirakenne / kaavoitus
kaavapalaute@lohja.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö, Y9 taajamaosayleiskaavan päivitys, aloitusvaihe

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on tutustunut kannanottopyynnön mukana toimitettuun aineistoon. Sen perusteella pelastuslaitoksella ei tässä vaiheessa ole yksityiskohtaista kommentoitavaa.

On kuitenkin syytä huomioida, että toteutuessaan etenkin suunniteltu Lohjansolmun alue vaikuttaa olennaisesti pelastuslaitoksen toimintavalmiuteen sekä alueen riskiluokitukseen. Tiivis kaupunkirakentaminen, juna-rata sekä mm. lisääntyvät liikennemäärät aiheuttanevat tarpeen tarkastella esimerkiksi uuden paloaseman rakentamista alueen yhteyteen.

Pelastuslaitos antaa tarvittaessa tarkemman kannanotot suunnittelun edetessä.

13.6.2023

SAARI JUKKA
91273409H

Aleksi Jukka SAARI JUKKA 91273409H
DN: cn=SAARI JUKKA 91273409H, o=Fi,
o=Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos,
email=jukka.saari@pelastustoimi.fi
Syy: Olen dokumentin tekijä
Päivämäärä: 2023.06.13 09:55:39 +0300

Jukka Saari
johtava palotarkastaja
jukka.saari@pelastustoimi.fi

RBG/630/12.03.03.05/2023

Lohjan kaupunki
Kaupunkikehitys, Kaavoitus
PL 71
08101 Lohja
kaavapalaute(at)lohja.fi

Lausunto
16.6.2023

Viite: Lausuntopyyntönnö 3.5.2023

Asia: Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen vireilletulo

Länsi-Uudenmaan museolta on pyydetty lausuntoa otsikon asiassa. Museo ottaa asiaan kantaa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennussuojelun sekä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmista.

Taajamaosayleiskaavan päivitys sisältyy kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.12.2022 hyväksymään kaavoitusohjelmaan vuosille 2023–2025. Kaava-alue käsittää nykyiset taajama-alueet sekä taajamien lievealueita seuraavasti: Suunnittelualue alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu Lempolan kohdalla E18-moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä alue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan. Alueeseen eivät sisälly keskustan ja Paloniemen alueet.

Museo on tutustunut asiaan ja katsoo rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman tai rakennussuojelun näkökulmista, että rakennusinventointien osalta kaava-alueella on olemassa lisäselvitystarve ja esittää, että taajamaosayleiskaava-aluetta koskien tehdään kattava rakennetun kulttuuriympäristön inventointi ja inventointien päivitys.

Edellisen kerran taajamaosayleiskaava oli nähtävillä luonnoksena vuonna 2010 ja ehdotuksena 2012. Kaavaan liittyi kaavaselostuksen liite ”Kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet ja kohteet”. Tuolloin inventointeja ei päivitetty erikseen taajamaosayleiskaavaa varten vaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi osoitetut kohteet ja alueet merkittiin kartalle aiempien inventointien mukaisesti. Inventoinnit olivat osittain puutteelliset ja niissä oli jo tuolloin päivitystarpeita. Mm. nuorempaa rakennuskantaa koskevat inventoinnit olivat puutteelliset. Sen jälkeen inventointeja on täydennetty joiltain osin asemakaava- tai korjaushankkeiden yhteydessä, kuten taajamaosayleiskaavan yleismääräykseen tuolloin kirjattiin, ja tiedot ovat joiltain osin täydentyneet. Tiedot ovat kuitenkin hajallaan ja kattava inventointi puuttuu edelleen.

Rakennusinventointien päivitystarvetta korostaa se, että maankäyttöön on kohdistumassa paikoin melko suuriakin muutoksia ja koska taajamaosayleiskaavan alueella sijaitsee runsaasti rakennuskantaa, jonka joukossa on paljon niin paikallisesti, maakunnallisesti kuin valtakunnallisestikin arvokkaita rakennuksia ja rakennetun kulttuuriympäristön alueita. Aiemmin inventoitujen alueiden ja kohteiden osalta on päivitystarpeita. Lisäksi etenkin taajaman lievealueille, alueella sijaitseviin

Västra Nylands museum
Länsi-Uudenmaan museo

Industrigatan 8, 10600 Ekenäs | www.raseborgsmuseum.fi | museum@raseborg.fi
Teollisuuskatu 8, 10600 Tammisaari | www.raaseporinmuseum.fi | museo@raasepori.fi

Assenty: a6e15818e0f7df27418703b4dfc341abaa82d67eab5533ed50179350de5a14352991721de8e604ec5dc5b7a3ae8296cddbe848daade3357810c6584b3351e343

nuorempiin kerros- ja pientaloalueiden kokonaisuuksiin sekä nuorempaan rakennuskantaan sisältyy kohteita ja alueita, joilta inventointi puuttuu kokonaan tai inventoinnit eivät ole riittävän kattavia, jotta kaavoituksen aiheuttaman muuttuvan maankäytön vaikutuksia alueille olisi mahdollista arvioida. Vertailun vuoksi mainittakoon, että esimerkiksi Espoossa ja Vantaalla on tehty erilliset modernin rakennusperinnön inventoinnit mm. koulu-, terveydenhuolto- ja ostoskeskusrakennusten osalta ja niiden mahdollisten suojeluarvojen tunnistamiseksi. Vastaavanlaisen tiedon tarve on olemassa Lohjalla ja korostuu nimenomaan keskustaaajan alueella, jossa nuorempaa rakennuskantaa on paljon, ja kun mm. julkisten palveluiden käytössä olevaan rakennuskantaan kohdistuu muutospainetta mm. sote-palveluiden muutosten seurauksena.

Inventointien perusteella merkittäviksi osoittautuvat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja alueet tulee myös ottaa huomioon pohjatietoina laadittavan kaavan ratkaisuihin sekä osoittaa asianmukaisin suojelumerkinnöin ja määräyksin kaavassa.

Kaava-aineiston mukaan kaavan päivittämistarpeet liittyvät mitoittamiseen, yhdyskuntarakenteeseen, asumiseen, työpaikka-alueisiin ja elinkeinoihin, kaupan palveluihin, julkisiin palveluihin, liikenteeseen ja muihin teemoihin. Muihin teemoihin on luettu mm. maisema ja arvokkaat luontokohteet sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet. Kulttuuriympäristö sisältyy kuitenkin tavalla tai toisella kaikkiin mainittuihin teemoihin. Etenkin täydennysrakentamisen ja alueiden käyttötarkoitusten muutosten osalta on tärkeää, että suunnittelussa tutkitaan ja otetaan huomioon myös alueiden olevat arvot ja olevaa rakennuskantaa ja miljöötä säilytetään ja hyödynnetään rakennuskannan ja kulttuuriympäristön arvot huomioiden. Suunnitteilla olevan täydennysrakentamisen osalta museo haluaa kulttuuriympäristön näkökulmasta muistuttaa ja tuoda esiin lisäksi sen, että myös avoin maisematila ja väljiys voivat olla tärkeitä säilytettäviä arvoja. Esimerkiksi taajaman lievealueilla, vanhoilla kyläalueilla tai taajaman jo rakentuneilla yhtenäisillä pientaloalueilla tonttien väljiys ja laajat puutarhat saattavat olla tärkeä osa alueen miljöötä ja sen suojeluarvoa, lisäksi taajamassa puolestaan avoimet torit ja aukiot ja taajaman laidoilla avoimet peltoalueet, Lohjalla myös näkymät järvelle. Myös tämä näkökulma on tärkeä ottaa huomioon kaavaratkaisuja laadittaessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö sekä rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen. Kummankin määräyksen noudattamista auttaa, kun käytettävissä on laadukas, ajantasainen ja riittävän kattava rakennusten, rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman inventointi niin, että kaavaratkaisut perustuvat riittävään tietoon myös rakennetun kulttuuriympäristön ja sen arvojen osalta. Museo suosittaa rakennetun kulttuuriympäristön inventointien riittävän kattavaa ja myös nuoremman rakennuskannan huomioivaa päivittämistä koko taajamaosayleiskaavan alueella.

Museolla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa esitettyyn asiaan rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman tai rakennussuojelun näkökulmista.

Västra Nylands museum Länsi-Uudenmaan museo

Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta Länsi-Uudenmaan museo toteaa, että taajamaosayleiskaava-alue on valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöaluetta, josta tunnetaan lukuisia kiinteitä muinaisjäännöksiä, löytöpaikkoja ja muita kulttuuriperintökohteita. Lisäksi alueella on arkistotutkimuksissa havaittuja mahdollisia muinaisjäännöksiä, joista suuri osa on historiallisen ajan asuinpaikkakohteita. Valtaosalta taajamaosayleiskaava-aluetta ei ole olemassa ajantasaisia arkeologisia inventointeja tai niitä ei ole tehty lainkaan.

Länsi-Uudenmaan museo edellyttää suunnittelualueella tehtäväksi arkistoseelvityksen käsittävän arkeologisen maastoinventoinnin, jolla selvitetään, onko alueella ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita, ja määritetään löytyneille kohteille aluerajaus, sekä tarkastetaan tunnettujen kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden sijainti ja aluerajaus. Poikkeuksena tästä ovat alueet, joilla esihistoriallisten kohteiden lisäksi myös historiallisen ajan kohteet käsittävä arkeologinen maastoinventointi on tehty alle 10 vuotta sitten tai joille on valmisteilla kaava, josta annetussa lausunnossa Länsi-Uudenmaan museo ei ole aiemmin edellyttänyt arkeologista maastoinventointia. Muinaismuistolain 15§:n mukaisesti kaavahankkeen toteuttaja vastaa tutkimusten kustannuksista.

Lista Suomessa arkeologisia kenttäpalveluja tarjoavista toimijoista, joilta voi pyytää tutkimuksista tarjousta, löytyy Museoviraston sivuilla osoitteessa <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>. Tarjouspyyntöön on liitettävä tämä lausunto. Maastoinventoinnissa on noudatettava Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-laatuohjeet>).

Inventoinnin tekijäksi valitun toimijan tulee ottaa yhteyttä museoon ennen työn aloittamista. Taajamaosayleiskaavainventoinnin tulokset voivat vaikuttaa kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden määrään suunnittelualueella ja muuttaa tunnettujen kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden aluerajauksia. Inventointiraportti on toimitettava Länsi-Uudenmaan museoon hyväksyttäväksi, ennen kuin sitä voidaan käyttää kaavoitustyön pohjana.

Muinaismuistolain (1963/295) mukaan kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Kaavoituksessa kiinteän muinaisjäännöksen kohdalle ei tule osoittaa sellaista maankäyttöä, joka vaarantaa muinaisjäännöksen säilymisen. Muinaisjäännökset merkitään kaavakarttoihin suojelukohdetta osoittavalla sm-merkinnällä sekä aluerajauksella ja kaavamääräyksellä:

"Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänнос. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä

Västra Nylands museum Länsi-Uudenmaan museo

suunnitelmista on pyydettyä alueellisen vastuumuseon (Länsi-Uudenmaan museo) lausunto.”

Jos kaavoituksessa mahdollistetaan muinaismuistolain vastaisesti muinaisjäännöksen päälle rakentaminen, tulee asiassa menetellä muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti. Asiassa tulee järjestää Museoviraston kanssa viranomaisneuvottelu, jossa todetaan, millä ehdoilla kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen on mahdollista toteuttaa. Mahdolliset tutkimukset tulee ensisijaisesti toteuttaa kohdealueilla jo kaavaprosessin aikana. Mikäli muinaisjäännökset tutkitaan pois jo kaavahankkeen kuluessa, ei niitä merkitä kaavaan lainkaan tai ne merkitään ainoastaan siltä osin kuin ne on säilytetty.

Kaavoituksessa tulee kaavaan merkitä myös muut kulttuuriperintökohteet, jotka eivät ole muinaismuistolain suojaamia, mutta joita suojellaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaina kohteina. Ne merkitään kaavakarttoihin s-merkinnällä ja aluerajauksella.

Kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden ajantasaiset paikkatiedot ja aluerajausten geometriat ovat saatavilla sähköisessä muodossa Museoviraston ylläpitämän rajapintapalvelun (WMS/WFS/ArcGIS Feature Service) kautta osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-tietojarjestelmat/kulttuuriymparistoon-paikkatietoaineistot>.

Yhteyshenkilönne Länsi-Uudenmaan museossa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on arkeologi Tanja Ranta (tanja.ranta@raseborg.fi, p. 019 289 2527) ja 1.11.2023 jälkeen arkeologi Tarja Knuutinen (tarja.knuutinen@raseborg.fi, p. 019 289 2509).

Museolla ei ole tällä erää muuta kommentoitavaa asiaan.

Lassi Patokorpi
museonjohtaja, Länsi-Uudenmaan museo

Valmistelijat: Tellervo Saukoniemi, rakennustutkija, Länsi-Uudenmaan museo
Tanja Ranta, arkeologi, Länsi-Uudenmaan museo

Tiedoksi: Museovirasto, Kulttuuriympäristöpalvelut
Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Lohjan museo

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Lausunto

1/2

19.06.2023

Tukes 4889/03.00.02/2023

Kaavoitus
Saap. 19.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohjan kaupunki
Kotkantie 7, 08100 LOHJA
1068322-0

Lausunto Tukes 4889/03.00.02/2023

Asia

**Tukesin lausunto Lohjan kaupunki, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma Y9
Taajamaosayleiskaava Nauhakaupunki 2050**

Kaava-alue käsittää nykyiset taajama-alueet sekä taajamien lievealueita seuraavasti:

Suunnittelualue alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18 moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka.

Idässä suunnittelualue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan.

Kaava-alueeseen ei sisälly keskustan ja Paloniemen alueet. Kaava-alueen pinta-ala on noin 11 300 hehtaaria (113 km²), ja alueella on noin 28000 vakituista asukasta.

Taajamaosayleiskaavan päivitystyöhön kuuluu oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatiminen. Osayleiskaava on Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma, joka ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Yleiskaavan alueella sijaitsee Tukesin valvonnassa olevat Seveso-direktiivin mukaiset suuronnettomuusvaarallinen laitokset:

- Sappi Finland Operations Oy, Pikkukyläntie
- Nordkalk Oy Ab Tytyrin kaivos
- Pyylähti Oy
- Suomen Ilotulitus Oy

Yleiskaavan alueella sijaitsevat Tukesin valvomat lupalaitokset:

- Lohjan Kaupunki jätevedenpuhdistamo, Kotkantie 7

Turvallisuus- ja
kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66
(Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Lausunto

2/2

19.06.2023

Tukes 4889/03.00.02/2023

Yleiskaavan alueella sijaitsevat myös seuraavat Tukesin valvonnassa olevat nestekaasulaitokset:

- Interenergy Ltd Oy, Presso Center, Kirkniementie 5
- Valon Kone Oy, Honkatie 5

Tukes suosittelee olemaan yhteydessä näihin yrityksiin. Yrityksillä on parhaat tiedot käytössään olevista kemikaaleista, niiden aiheuttamista riskeistä ja onnettomuuksien vaikutuksista lähiympäristöön sekä toimintaansa liittyvistä mahdollisista kehityssuunnitelmista.

Kaavasuunnittelussa tulee ottaa huomioon tuotantolaitosten ja varastojen riittävät suojaetäisyydet erityisesti herkkiin kohteisiin kuten päiväkodeihin, kouluihin, hoitolaitoksiin ja muihin julkisiin tiloihin, joissa on paljon ihmisiä. Tukes muistuttaa, että myös yritysten normaali laajentumistarve tulee ottaa huomioon kaavasuunnittelussa. Lisäksi suunnittelussa tulee varmistaa, että pelastustoimella säilyy riittävä pääsy kemikaalikohteisiin mahdollisissa onnettomuustilanteissa.

Esittelijä: Anna Pääkkönen, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Kati Hietämäki, Ryhmäpäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Uudenmaan ELY/ Maankäyttö

Turvallisuus- ja
kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66
(Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Ryhmäpäällikkö Kati Hietamäki
19.6.2023

Ylitarkastaja Anna Pääkkönen
19.6.2023

Lausunto Lohjan kaupungille / Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys, aloitusvaihe

Elinvoimalautakunta 06.06.2023 § 64

Lohjan kaupunki pyytää lausuntoa Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen aloitusvaiheesta 30.6.2023 mennessä. Aloitusvaiheen aineisto käsittää osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä erillisen tavoiteosion. Y9 taajamaosayleiskaavan päivitys kulkee myös nimellä Nauhakaupunki 2050.

Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen suunnittelualue ja tavoitteet

Lohjan taajamaosayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2012 (tarkistettuna oikaisukehotuksesta vuonna 2013) ja se on tullut voimaan vuonna 2016. Nykyinen suunnittelualue käsittää Lohjan taajamanauhan sekä sen lievealueita seuraavasti: Suunnittelualue alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18 moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä suunnittelualue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan. Suunnittelualueeseen ei sisälly keskustan ja Paloniemen osayleiskaavojen alueet. Kaava-alueen pinta-ala on noin 11 300 hehtaaria (113 km²), ja alueella on noin 28000 vakituista asukasta.

Taajamaosayleiskaavalla suunnitellaan Lohjan nauhataajaman maankäyttöä noin vuoteen 2050 saakka. Työn lähtökohtina ovat ilmastonmuutoksen hillintä, luontoarvojen turvaaminen ja Lohjan nauhataajaman, keskustan ja Lohjansolmun alakeskuksen muodostuminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Taajamaosayleiskaavan päätavoitteiksi on valittu neljä eniten ajantasaistamista vaativaa maankäytön teemaa: täydentyvä asuminen, kestävä liikkuminen, tasapainoinen kaupan kehitys ja tulevaisuuden työpaikka-alueet. Päivittämistyössä keskitytään ratkaisemaan näihin teemoihin liittyvät keskeiset kysymykset.

Pääteemojen lisäksi päivittämistyössä on neljä läpileikkaavaa kokonaisuutta, joiden turvaaminen kaavan ratkaisulla halutaan varmistaa, vaikka ne eivät ole nyt suunnittelun keskiössä. Näitä kokonaisuuksia ovat monimuotoinen luonto, kaavan taloudellisuus, kestävä energiantuotanto ja palveluverkon tukeminen.

Taajamaosayleiskaavan päivitystyön tavoitteet on muodostettu kaavan päivittämistarpeista tehdyn esiselvityksen ja suunnittelutilanteen pohjalta sekä kaupunkikehityslautakunnalle, kaupunginhallitukselle, lupajaostolle ja

kaupungin asiantuntijoille järjestettyjen tavoitetyöpajojen tulosten pohjalta. Tavoitteet perustuvat myös kaupunkistrategiaan 2023-2030. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty perustiedot kaavahankkeesta ja sen valmisteluprosessista sekä kerrottu kaavahankkeen lähtökohdista, tavoitteista ja aikataulusta, tiedottamisesta sekä siitä miten osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt on tarkoitus toteuttaa kaavan etenemisen eri vaiheissa. Taajamaosayleiskaavan päivitys on tavoitteena hyväksyä vuonna 2025.

Vihdin kunnan suunnittelutilanne kuntarajalla

Vihdin kunnan puolella kuntarajaan rajoittuvat seuraavat lainvoimaiset kaavat:

- Vihdin strateginen yleiskaava (kv 21.9.2020, lainvoimainen 19.10.2021)
- Etelä-Nummolan osayleiskaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen 8.3.2023)
- N198 Etelä-Nummolan työpaikka-alue I asemakaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen kokonaisuudessaan 3.4.2023)

Kuntien rajalle sijoittuu valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä liikenneväyliä ja -hankkeita (E18, vt 25, mt 110, Hanko-Hyvinkää -rata, Espoo-Salo oikorata yhdysraiteineen Hanko-Hyvinkää -radalle). Etäisyys kuntien rajan kohdalta Turuntieltä (mt 110) suunnitellulle Espoo-Salo -oikoradan Vihti-Nummolan asemalle on Etelä-Nummolan osayleiskaavassa osoitettuja kokoojakatuja (nykyinen Pillistöntie tai uusi kokoojakatu) pitkin 1-2 km. Vihti-Nummolan asemanseudusta on suunniteltu muodostuvan noin 7000-9000 uuden asukkaan taajamanosa, joka pääkaupunkiseudun, Lohjan ja Turun suuntien raideliikenteen lisäksi kytkeytyy Nummolan, Lohjan ja Vihdin kirkonkylän suuntiin tehokkaan linja-autoliikenteen avulla. Asemanseudun ja mt 110:n eteläpuolelle n. 1 kilometrin etäisyydelle kuntarajasta sijoittuu asemakaavoitettu Etelä-Nummolan työpaikka-alue I, jolle on suunnitteilla mm. Microsoftin datakeskus.

Valmistelija

Teija Liuska-Eloranta etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 302 4695
Suvi Kaski etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 042 1345

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Petra Ståhl

Ehdotus

Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se antaa Lohjan kaupungille Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen aloitusvaiheesta seuraavan lausunnon:

Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen tavoitteet on jaettu selkeisiin teemakokonaisuuksiin, joista Vihdin kunnan näkökulmasta erityisesti kestävä liikkuu ja tulevaisuuden työpaikka-alueiden kysymykset koskettavat maankäyttöratkaisuja kuntarajalla.

Maankäyttöratkaisussa tulee kuntarajalla ottaa huomioon Vihdin kunnan

puolella lainvoimaiset kaavat: Vihdin strateginen yleiskaava (kv 21.9.2020, lainvoimainen 19.10.2021), Etelä-Nummolan osayleiskaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen 8.3.2023) ja N198 Etelä-Nummolan työpaikka-alue I asemakaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen kokonaisuudessaan 3.4.2023).

Koska kuntarajalle tai sen läheisyyteen sijoittuu useita valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä liikenneväyliä ja -hankkeita sekä työpaikka-alueita, Vihdin kunta tekee mielellään lausuntomahdollisuuden lisäksi yhteistyötä kuntien raja-alueiden läheisten maankäytön ratkaisujen yhteensovittamiseksi sekä reittien ja liikenneyhteyksien jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vihdin kunta esittää huomioina jatkosuunnittelussa pohdittavaksi tässä vaiheessa: Lohjan suunnan linja-autoyhteydet n. 1-2 kilometrin etäisyydellä kuntarajasta suunnitteilla olevan Espoo-Salo -oikoradan Vihti-Nummolan asemalle; Hiidenmäentien yhteyden jatkuvuus Lohjan puolelta mt 110:ltä Hanko-Hyvinkää -radan eteläpuolella Etelä-Nummolan osayleiskaavan mukaisesti laajentuvalle työpaikka-alueelle, jossa on vireillä Hiidenlaakson työpaikka-alueen asemakaavoitus; sekä Mustalahdentien merkitys E18 Muijalan liittymän pohjoispuolisille alueille korvaavana yhteytenä Harjunraitin liittymän poistuessa vt25:n kehittämisen yhteydessä.

Kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida kaavaratkaisun vaikutuksia myös Vihdin eteläosiin. Erityisesti kaupan palveluverkon ja liikenneverkon kehittämisellä on usein ylikunnallisia vaikutuksia ostovoiman kysyntään ja suuntautumiseen.

Päätös Elinvoimalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi Lohjan kaupunki

Kunnanhallitus 19.06.2023 § 152
239/00.04.01.03/2023

Valmistelija Teija Liuska-Eloranta etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 302 4695

Esittelijä Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus Kunnanhallitus päättää antaa Lohjan kaupungille Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen aloitusvaiheesta seuraavan lausunnon:

Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen tavoitteet on jaettu selkeisiin teemakokonaisuuksiin, joista Vihdin kunnan näkökulmasta erityisesti kestävä liikkuksen ja tulevaisuuden työpaikka-alueiden kysymykset koskettavat maankäyttöratkaisuja kuntarajalla.

Maankäyttöratkaisuissa tulee kuntarajalla ottaa huomioon Vihdin kunnan puolella lainvoimaiset kaavat: Vihdin strateginen yleiskaava (kv 21.9.2020, lainvoimainen 19.10.2021), Etelä-Nummolan osayleiskaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen 8.3.2023) ja N198 Etelä-Nummolan työpaikka-alue I asemakaava (kv 24.1.2022, lainvoimainen kokonaisuudessaan 3.4.2023).

Koska kuntarajalle tai sen läheisyyteen sijoittuu useita valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä liikenneväyliä ja -hankkeita sekä työpaikka-alueita, Vihdin kunta tekee mielellään lausuntomahdollisuuden lisäksi yhteistyötä kuntien raja-alueiden läheisten maankäytön ratkaisujen yhteensovittamiseksi sekä reittien ja liikenneyhteyksien jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vihdin kunta esittää huomioina jatkosuunnittelussa pohdittavaksi tässä vaiheessa: Lohjan suunnan linja-autoyhteydet n. 1-2 kilometrin etäisyydellä kuntarajasta suunnitteilla olevan Espoo-Salo -oikoradan Vihti-Nummolan asemalle; Hiidenmäentien yhteyden jatkuvuus Lohjan puolelta mt 110:ltä Hanko-Hyvinkää -radan eteläpuolella Etelä-Nummolan osayleiskaavan mukaisesti laajentuvalle työpaikka-alueelle, jossa on vireillä Hiidenlaakson työpaikka-alueen asemakaavoitus; sekä Mustalahdentien merkitys E18 Muijalan liittymän pohjoispuolisille alueille korvaavana yhteytenä Harjunraitin liittymän poistuessa vt25:n kehittämisen yhteydessä.

Kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida kaavaratkaisun vaikutuksia myös Vihdin eteläosiin. Erityisesti kaupan palveluverkon ja liikenneverkon kehittämisellä on usein ylikunnallisia vaikutuksia ostovoiman kysyntään ja suuntautumiseen.

Käsittely

Valtuuston puheenjohtaja Eerikki Viljanen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana kello 17.15.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösesityksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Otteen oikeaksi todistaa 26.6.2023

Taru Väättäinen
Hallintosihteeri

Lausunto
1012/09.03/2023
27.6.2023

Kaavoitus
Saap 27.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohja

kaavapalaute@lohja.fi

Viite: Lausuntopyyntö Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys – Nauhakaupunki 2050

Suomen metsäkeskuksen lausunto

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksestä.

Metsäkeskus tarkastelee yleiskaavaa metsälain valvonnan ja kestävään metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.

Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaava-alueilla vain maa- ja metsätalouteen ja virkistykseen osoitetuilla alueilla. Näillä alueilla sovelletaan mm. myös luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä.

Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Vaikutusten arvioinnit

Osallistumis- ja arvioimissuunnitelmassa on esitetty useita erilaisia vaikutusten arviointeja. Metsätalousvaikutusten arviointia ei kuitenkaan ole esitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Suomen metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulee myös arvioida.

Lausunto
1012/09.03/2023
27.6.2023

Suomen metsäkeskus lausuu, että yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan lisätään metsätalousvaikutusten arviointi.

Kaavamerkinnät ja määräykset

Yleiskaavojen kaavamerkintöjen ja -määräysten tulkinta on aiheuttanut haasteita metsänhoitotoimenpiteiden toteutukselle kaava-alueilla. Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden ja virkistysalueiden yhteydessä kaavamerkintöjen selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ympäristöministeriön julkaisussa Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset, opas 11 todetaan, että "Kaavamääräysten tulee olla selkeitä ja yksiselitteisiä, mielellään lyhyitä, mutta ennen kaikkea ymmärrettäviä. Muidenkin kuin kaavoituksen asiantuntijoiden on voitava saada selville, mitä oikeuksia ja velvoitteita merkinnöistä ja määräyksistä seuraa."

Samassa oppaassa on kerrottu myös kaavamerkintöjen ja -määräysten osoittamisesta kaavakartan yhteydessä. Oppaassa ohjeistetaan, miten kaavamerkinnän kuvaus ja määräykset tulisi esittää. Määräykset tulisi jaotella niiden oikeusvaikutuksen mukaan suunnittelu-, rakentamis-, ja suojelumääräyksiin.

Suomen metsäkeskus lausuu, että kaavamerkintöjen ja määräysten selityksistä tulee selvitä, mistä määräyksestä on kyse. Metsäkeskuksen mukaan selkeä tapa esittää erilaiset kaavamääräykset seuraavasti:

Suojelumääräys: Tähän teksti, joka kertoo kielletyt toimenpiteet

Suunnittelumääräys: Tähän teksti, joka kertoo, mitä suunnittelussa on otettava huomioon.

Rakennusmääräys: Tähän rakennusmääräykset ja huomioon otettavat asiat.

Hyvä esimerkki selkeästä tavasta esittää kaavamerkinnät ja määräykset on Mäntsälässä suunnitteilla olevat Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnoksen yhteydessä esitetyt yleiskaavamerkinnät ja määräykset. Linkki Mäntsälän aineistoon löytyy tästä:

https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaavamerkinnat_ja_maara_ykset.pdf

Lisäksi olisi tärkeää, että kaavamerkintöjen ja -määräysten oikeusvaikutukset kaavan osallisille, kuten viranomaisille ja maanomistajille avataan kaava-aineistossa esim. kaavaselostuksessa.

Lausunto
1012/09.03/2023
27.6.2023

Mika Salmi

mika.salmi@metsakeskus.fi

elinkeinopäällikkö

Suomen metsäkeskus, Aleksanterinkatu 18 A, 15140 Lahti

Kaavoitus
Saap. 28.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Aluesuunnittelu / Eija Hasu

Lohjan kaupunkikehitys
kaavapalaute@lohja.fi

Lausunto Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys – Nauhakaupunki 2050, OAS

Lohjan kaupunkikehitys on pyytänyt "Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys – Nauhakaupunki 2050" kaavatyön aloitusvaiheen lausunnon. Kaava-aineisto, johon sisältyvät osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan tavoitteet, on nähtävillä 3.5.-5.6.2023. Lausunto on pyydetty 30.6.2023 mennessä.

Suunnitteluala alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18 moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä suunnitteluala rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan. Kaava-alueeseen ei sisälly keskustan ja Paloniemen alueet.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 11 300 hehtaaria (113 km²), ja alueella on noin 28 000 vakituista asukasta. Kaava-alueen lopullinen rajausta voi tarkentua kaavoitusprosessin aikana.

Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan 2023–2025. Kaupunginhallitus on hyväksynyt Y9 Taajamaosayleiskaavan päivityksen tavoitteet 11.4.2023 ja kaavatyö on kuulutettu vireille 3.5.2023.

Taajamaosayleiskaavalla suunnitellaan Lohjan nauhataajaman maankäyttöä noin vuoteen 2050 saakka. Työn lähtökohtina ovat

- ilmastonmuutoksen hillintä,
- luontoarvojen turvaaminen ja
- Lohjan nauhataajaman, keskustan ja Lohjansolmun alakeskuksen muodostuminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Taajamaosayleiskaavan päätavoitteiksi on valittu neljä eniten ajantasaistamista vaativaa maankäytön teemaa:

1. täydentyvä asuminen,
2. kestävä liikkuminen,
3. tasapainoinen kaupan kehitys ja
4. tulevaisuuden työpaikka-alueet.

Päivittämistyössä keskitytään ratkaisemaan näihin teemoihin liittyvät keskeiset kysymykset. Pääteemojen lisäksi päivittämistyössä on neljä läpileikkaavaa

Kokonaisuus
vaikka ne eivät ole nyt suunnittelun keskiössä. Näitä kokonaisuuksia ovat

kokonaisuutta, joiden turvaaminen kaavan ratkaisulla halutaan varmistaa, vaikka ne eivät ole nyt suunnittelun keskiössä. Näitä kokonaisuuksia ovat

- monimuotoinen luonto,
- kaavan taloudellisuus,
- kestävä energiantuotanto ja
- palveluverkon tukeminen.

Kaavatilanne

Yleiskaava

Kaava-alueella on voimassa taajamaosayleiskaava. Osayleiskaava on hyväksytty 10.10.2012 ja se on saanut lainvoiman 2.3.2016.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32 §). Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023.

Kaavakokonaisuudesta Lohjan alueella on voimassa Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, lisäksi voimassa on 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Osayleiskaava-aluetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät määräyksineen:

- taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- keskustatoimintojen alue, pieni keskus (Virkkala)
- kaupan alue (Lempola, Tynninharju)
- tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue (Kirkiniemi, Nummenkylä)
- valtakunnallisesti merkittävä kaksiajorata tie (vt25)
- päärata (Hanko-Hyvinkää)
- voimajohto (Salo-Virkkala, Virkkala-Lohja, Lohja-Pusula 110 kV)
- maakaasun runkoputki (Gasum kaasuputki)
- pohjavesialue (Lohjanharju, Nummelanharju, Vivamo)
- viheryhteystarve (Ojamo-Kunnarla, Lempola, Muijala)
- virkistysalue (Kunnarla)
- virkistyskäytön kohdealue (Liessaari, Ollisaari, Muutettavanniemi ja Kaurassaari)
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Lohjan kirkko ympäristöineen, Ojamon rautakaivos ja kartano, Vohloisten kartano ja malmikaivannot)
- Natura 2000 alue (Lohjanharju ja Ojamonkangas; Lohjanjärven alueet)
- suojelualue (Sorransuo)
- arvokas geologinen muodostuma (Lohjanharju, Lempolan Laukkamäki, Neitsytlinna, Liessaari, Tytyrin louhos)
- liityntäpysäköintialue (Muijala)

Lisäksi voimassa ovat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset, joista osayleiskaavatyön kannalta keskeisimpiä ovat:

- Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.
- Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m², ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta ja ellei

näissä suunnittelumääräyksissä muuta määrätä. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

- Ympärivuotista asumista sekä työpaikkarakentamista on ohjattava ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitettuihin keskuksiin, pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille sekä palvelukeskittymiin. Keskusten välisten liikenneyhteyksien kehittämistä on tuettava erityisesti joukkoliikenteeseen perustuen.
- Olemassa olevia taajamia tulee kehittää niiden maankäyttöä täydentäen ja tehostaen ja niiden toiminnallista rakennetta monipuolistaen. Taajama-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä päivittäisten palveluiden saavutettavuutta. Lisäksi on turvattava riittävät virkistysmahdollisuudet sekä virkistysyhteydet maakunnallisille virkistysalueille.
- Uudet asuin- ja työpaikka-alueet tulee suunnitella niin, että ne täyttävät kestävän ympäristön kriteerit: alueiden sijainnin alue- ja yhdyskuntarakenteessa sekä rakentamisen määrän ja tehokkuuden tulee olla sellaista, että monipuolisille toiminnoille, lähipalveluille ja joukkoliikenneyhteyksille sekä lyhyille asiointimatkoille kävellen ja pyöräillen syntyy edellytykset.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa.
- Ilmaston kannalta kestävään energiajärjestelmään siirtymistä on edistettävä.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä kestävää luonnonvarojen käyttöä, kierto- ja biotaloutta, uusiutuvan energian tuotantoa sekä hukkalämmön hyödyntämistä. Rakentamisessa tulee edistää kestävää maa-aineshuoltoa.

Lausunto

Maakuntakaavan läpileikkaavana tavoitteena on, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Uudenmaan liitto näkee Taajamaosayleiskaavan päivitystyön tärkeäksi. Tärkeäksi nähdään myös se, että kaikki tavoiteasetannassa tunnistetut teemat saavat suunnittelussa riittävän painoarvon, eli pääteemojen lisäksi mainitut monimuotoinen luonto, kaavan taloudellisuus, kestävä energiantuotanto ja palveluverkon tukeminen.

Tämän lisäksi nostamme aloitusvaiheen aineistosta esiin erityisesti seuraavat:

Yhdyskuntarakenne

Taajamayleiskaavan päivitystyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on ohjata taajama-alueen kasvua kestävästi, yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja täydentäen, sekä määrittää kaavatyössä alueiden vaiheistus.

Vaikka suunnittelualue ei käsitä Lohjan keskustaa (maakuntakaavassa *Keskustatoimintojen alue, keskus*), on keskeisessä asemassa varmistaa se, että keskusta-aluetta on mahdollista kehittää ja että se säilyy jatkossakin tiiviinä ja toiminnallisesti monipuolisena palveluiden, työpaikkojen ja asumisen keskittymänä ja jota ympäröivä taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke tukee.

Osayleiskaavan päivitystyön tavoitteissa tunnistetaan kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevan Lohjansolmun alakeskuksen mahdollinen toteutuminen ja sen vaikutus nauhataajamarakenteessa.

Toisin sanoen, taajamaosayleiskaavan päivitystyössä on varsinaisen suunnittelualueen lisäksi keskeisessä asemassa kaksi suunnittelualueen ulkopuolista aluetta, Lohjan keskusta sekä Lohjansolmu. Tärkeää on alueiden liittyminen toisiinsa sekä palveluiden sijoittuminen ja saatavuus – eli mikä on tulevaisuuden Nauhakaupunki 2050.

Koska Lohjansolmun toteutuminen on sidottu ESA-ratapäätökseen ja ajoittuu tulevaisuuteen, tunnistetaan Uudenmaan liitossa tärkeänä eri skenaarioiden laadinta, joka yleiskaavan päivitystyön tavoitteissa on työtapana hyvin myös todettu. Skenaariotarkastelussa on hyvä tunnistaa Nauhakaupungin seudullinen rooli, rakenne, laajuus ja eri kehityskulkujen vaikutukset sekä esimerkiksi Lohjansolmun alueen toteuttamisen epävarmuustekijät. Tärkeää on tarkastella myös nauhataajaman kehittämisen vaiheistusta. Lohjansolmun alue on osoitettu maakuntakaavassa uutena raideliikenteeseen tukeutuvana taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeenä, joista maakuntakaavan kaavaselostuksessa todetaan muun muassa, että "Uusien raideliikenteeseen tukeutuvien taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden toteutus tulee ajankohtaiseksi vasta sitten, kun nykyisen rakenteen tehostamisen lisäksi alue- ja yhdyskuntarakenteen laajentamiselle uusille alueille on todelliset edellytykset ja tarve". Maakuntakaava siis korostaa keskusten ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden kehittämisen ensisijaisuutta ennen kokonaan uusien alueiden toteuttamisen käynnistämistä.

Vastaavaa roolin ja elinvoiman tarkastelua edellyttää Virkkala, joka on osoitettu maakuntakaavassa kaavamerkinnällä *Keskustatoimintojen alue, pieni keskus*. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä aluetta on kehitettävä tiiviinä ja toiminnallisesti monipuolisena palveluiden, työpaikkojen ja asumisen keskittymänä ottaen huomioon sekä asumisen että elinkeinoelämän tarpeet. Yleiskaavallisessa tarkastelussa on keskeistä tunnistaa käynnissä olevat asemakaavahankkeet, maakuntakaavan kaupan alueiden merkinnät määräyksineen ja kestävä liikunnan kehittäminen. Parhaimmillaan yleiskaavatyössä luodaan ohjeistus tarkempien asemakaavojen niihin määräyksiin, joilla varmistetaan keskusten elinvoima ja kehittyminen.

Elinkeinot ja kauppa

Maakuntakaavan *Kauppa* -merkinnällä on osoitettu Lempola ja Tynninharju, joissa enimmäismitoitus on Tynninharjussa 80 000 k-m² ja Lempolassa 100 000 k-m². Kaupan alueet on tarkoitettu ensisijaisesti tilaa vaativan kaupan tarpeisiin. Enimmäismitoituksessa on mukana olemassa oleva ja uusi liiketila, ja mitoitukseen sisältyy myös merkitykseltään paikallinen liiketila. Kaupan alueiden laajuus ja nykytila on selvítettävä osana kaavatyötä.

Merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajat ovat koko kaava-alueella, mukaan lukien taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke, yleisten suunnittelumääräysten mukaisesti 4 000 kerrosneliömetriä, ellei kunnan tekemien selvitysten perusteella osoiteta muuta.

Mikäli halutaan poiketa maakuntakaavan seudullisuuden alarajoja koskevasta mitoituksista, tulee riittävien seudullisten selvitysten tukea ratkaisua. Samalla tulee osoittaa, ettei poikkeava ratkaisu estä maakuntakaavan toteutumista. Riittävä selvitys perustelee ratkaisun ja huomioi paikallisen, seudullisen ja maakunnallisen näkökulman. Selvitysten perusteella tulee arvioida vaikutukset niin keskustoilte kuin laajempaan kaupan palveluverkkoon sekä palveluiden saavutettavuuteen ja liikennesuoritteisiin.

Kaupan ja elinkeinojen yhteydessä onkin hyvä laatia palveluverkkoselvitys, jossa tunnistetaan eri yksityisten ja julkisten palveluiden saavutettavuus eri liikkumismuodoin nyt ja tulevaisuudessa. Selvityksellä on skenaariotarkastelun rinnalla merkitystä yhdyskuntarakenteen ja alueellisten ominaispiirteiden ja mahdollisuuksien tunnistamisessa, sekä edelleen kaavallisten ratkaisujen määrittelyssä.

Uusimaa-kaavan kaupan selvitysaineisto on saatavilla Uusimaa-kaavan verkkosivulta Selvitykset-otsikon alta: <https://uudenmaanliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/maakuntakaavat/uusimaa-kaava-2050/>

Liikenne

Kaavatyön tavoitteena on tukea kaavaratkaisulla joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn edistämistä sekä tulevaisuudessa mahdollistaa sujuva, yhden auton arki.

Uudenmaan liitto tunnistaa alueelliset ominaispiirteet mutta kannustaa tutkimaan, millä kaava-alueen alueilla autoton arki on mahdollinen. Esimerkiksi Lohjansolmun toteutuminen mahdollistaa uusien liikennelratkaisujen toteuttamista, mutta jo ennen aseman toteuttamista ja junaliikennöintiä on kaavaratkaisulla osaltaan edistettävä kestäviä liikkumismuotoja ja ilmastoviisaan nauhakaupungin kehittämistä.

Jos osayleiskaavatyössä tavoitteeksi asetetaan yhden auton arki, ei siinä riittävän kunnianhimoisella tavalla tueta maakuntakaavan tavoitteita liittyen kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseen erityisesti taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeillä. Uudenmaan liitto korostaa, että kaikilla kotitalouksilla ei ole mahdollisuutta auton käyttöön, mikä on huomioitava esimerkiksi palveluiden saavutettavuudessa. Yleiskaavan päivitystyössä on tärkeää tunnistaa, millä alueilla, mitä alueita yhdistäen ja millä ehdoin voidaan tukeutua ensisijaisesti kestäviin liikkumismuotoihin.

Selvitysaineistoon on hyvä sisällyttää nykytilannearvio kestävästä liikkumismuodoista, sekä se, miten tulevaisuuden liikkumistarpeita ja -ratkaisuja arvioidaan (laadittavat selvitykset). Myös skenaariotarkasteluissa on huomioitava liikkumisen teema.

Viherrakenne

Maakuntakaavassa osoitetaan erityistä huomiota vaativat ja parannettavat viheryhteystarpeet. Maakuntakaavassa on suunnittelualueelle osoitettu kolme

viheryhteystarvemerkinä, joiden ekologinen ja virkistysellinen merkitys on tarkasteltava erikseen.

Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinä suunnittelumääräyksineen edellyttää myös ekologisten yhteyksien parantamista. Käytävän leveys tulee olla riittävä (pääsääntöisesti vähintään 500-1000 m), jotta käytävään kohdistuvalle reunavaikutukselle kuten erilaisille häiriöille herkäät lajit pystyvät käyttämään yhteyttä. Riittävä leveys edistää osaltaan myös ilmastomuutokseen sopeutumista.

Edellä esitetyn lisäksi myös ekologisten yhteyksien parantamismahdollisuudet on tärkeä käsitellä kaavasunnittelussa ja esittää kaava-aineistossa. Tarkastelu on suositeltavaa toteuttaa yleiskaava-aluetta laajemmin siten, että tunnistetaan ja esitetään ekologisen käytävän toiminnallisuus, eli mitä käytävillä yhdistetään ja millaisin reunaehdoin, ja miten nämä näkyvät kaavamääräyksissä.

Ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tavoitteessa on erityisen tärkeä huomioida viherrakenne, luontoarvot ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta. Myös kaupunki- ja taajamaympäristössä viher- ja virkistysrakenne on keskiössä, kun tavoitteena on edistää jalankulkua ja pyöräilyä.

Uudenmaan liitto muistuttaa myös, että osana osayleiskaavan suunnittelutyötä on maakuntakaavan yleismääräyksen mukaan tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.

Uudenmaan liiton avoimet paikkatietoaineistot ja karttapalvelut, ml. ekologisen verkoston tarkastelun aineistot, ovat saatavilla liiton Avoimet aineistot - palvelusta <https://kartta.uudenmaanliitto.fi/aineistot>

Ilmastovaikutukset

Yleiskaavan päivitystyön lähtökohdiksi on määritelty ilmastomuutoksen hillintä ja luontoarvojen turvaaminen sekä Lohjan nauhataajaman, keskustan ja Lohjansolmun alakeskuksen muodostuminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Uudenmaan liitto näkee hyvänä, että Lohjansolmun alue on tunnistettu sekä vaikutusalueeksi että kaavatyöhön vaikuttavaksi alueeksi. On kuitenkin tärkeä ottaa huomioon, että Lohjansolmun alueen toteutuminen on mahdollista vasta pidemmällä aikavälillä.

Osayleiskaavatyössä on myös tärkeää tunnistaa muut kaavan suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella vireillä olevat ja tulevat eri kaavahankkeet ja niiden keskinäiset vaikutukset (kuten L119 Kittfallin asemakaava).

Kaavatyössä on hyvä arvioida ilmastovaikutuksia riittävällä tasolla koko kaavatyön ajan. Esimerkiksi kaupan osalta laaja vaikutusten arviointi on tarpeen. Työn aikaisella vaikutusten arvioinnilla voidaan huolehtia siitä, että osayleiskaavalla edistetään maakuntakaavan toteutumista, kuten sen yleistä suunnittelumääräystä *"Olemassa olevia taajamia tulee kehittää niiden maankäyttöä täydentäen ja tehostaen ja niiden toiminnallista rakennetta*

monipuolistaen. Taajama-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä päivittäisten palveluiden saavutettavuutta. Lisäksi on turvattava riittävät virkistysmahdollisuudet sekä virkistysyhteydet maakunnallisille virkistysalueille.” ja ” Keskusten välisten liikenneyhteyksien kehittämistä on tuettava erityisesti joukkoliikenteeseen perustuen.”

Ilmastovaikutusten arvioinnin laajuutta ja keinoja on kannustettavaa työstää esimerkiksi työneuvotteluissa. Työneuvottelut ovat suositeltavia myös muissa teemoissa, työn sujuvan etenemisen varmistamiseksi.

Aineistot

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) on hyvä päivittää kaavatyössä laadittavat selvitykset, sekä jo saatavilla olevat selvitykset ja niiden mahdollinen päivitystarve. Uusimaa-kaavan selvitysaineistot ovat saatavilla kokonaisuudessaan Uusimaa-kaavan verkkosivuilla <https://uudenmaanliitto.fi/uusimaakaava>.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023. Maakuntakaavatilanne on hyvä päivittää sekä OAS:iin että osayleiskaavan kaavaselostukseen.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö

Jakelu

Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo

Kaavoitus

Saap. 29.6.2023

Tunnus/säil.paikka:

864/10.02.02/2022

SIU/329/10.06.00/2023

143 § Siuntion kunnan lausunto: Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys (KH)

Julkinen

Lohjan kaupunki pyytää lausuntoa Y9 taajamaosayleiskaavan päivityksen vireilletulosta. Lausunto pyydetään toimittamaan 30.6.2023 mennessä. Tekninen lautakunta on valmistellut ehdotuksen lausunnoksi.

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa teknisen lautakunnan valmistelun mukaisen lausunnon

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Ehdotuksen mukaan.

Tämä asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet Y9: OAS 22.3.2023
Y9: Tavoitteet 22.3.2023
Lausuntopyyntö

Päätöshistoria

Tekninen lautakunta 13.6.2023 § 62

Valmistelija

Liikenne- ja paikkatietoinsinööri, Emil Vehanen
Vt. tekninen johtaja, Kenneth Flythström

Lohjan kaupunki pyytää lausuntoa Y9 taajamaosayleiskaavan päivityksen vireilletulosta. Lausunto pyydetään toimittamaan 30.6.2023 mennessä.

Osayleiskaava on Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma, joka ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Kaava-alue käsittää nykyiset taajama-alueet sekä taajamien lievealueita seuraavasti: Suunnittelualue alkaa etelässä

Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18-moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä suunnittelualue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen peltolaaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan.

Osayleiskaavan tavoitteet ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä MRL 63 §:n mukaisesti. Osallisilta pyydetään nähtävilläolonaikana palautetta kaavan tavoitteista, vaikutusten arvioinnista ja vuorovaikutuksen järjestämisestä.

Vt. teknisen johtajan ehdotus

Tekninen lautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että Siuntion kunta antaa seuraavan lausunnon:

Siuntion kunta toteaa taajamaosayleiskaavan päivitystyön maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu hyvin ja monipuolisesti. Taajamaosayleiskaavan päätavoitteiksi on valittu neljä eniten ajantasaistamista vaativaa maankäytön teemaa: täydentyvä asuminen, kestävä liikkuminen, tasapainoinen kaupan kehitys ja tulevaisuuden työpaikka-alueet.

Siuntion kunnan toteaa tavoitteiden olevan yhtenevät valtakunnan ja maakunnan tason tavoitteiden kanssa. Erityisesti kestävä liikkuksen tavoitteet joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn edistämiseksi ovat tärkeitä Siuntion ja Lohjan välisen pendelöinnin takia. Lohjan keskustan elinvoimaisuuden kasvattamisen sekä uusien tulevaisuuden työpaikka-alueiden takia lisäselvitysten laatimista liikennevaikutuksista seututielle 116 sekä yhdystielle 1130 tulee harkita. Siuntion kunta haluaa myös muistuttaa, että osayleiskaavan päivitys ja sen toteuttaminen ei saa tuottaa välitöntä haittaa Lohjan ja Siuntion raja-alueilla asuville asukkaille.

Kokonaisuudessaan Lohjan alue voi kehittyä vetovoimaiseksi, luonnonläheiseksi ja asumisen vaihtoehtoja tarjoavaksi alueeksi. Siuntion kunta seuraa mielenkiinnolla alueen kaavoitusta ja osallistuu mielellään Länsi-Uudenmaan kehittämiseen sekä yhteistyöhön sen eri muodoissa.

Tekninen lautakunta päättää tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös Ehdotuksen mukaan.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet Y9: OAS 22.3.2023
 Y9: Tavoitteet 22.3.2023
 Lausuntopyyntö

Lohjan kaupunki, kaupunkikehitys, kaavoitus
Sähköpostitse: kaavapalaute@lohja.fi.

29.06.2023

LAUSUNTO Y9 TAAJAMAOSAYLEISKAAVAN PÄIVITYKSEN VIREILLE TULOSTA – NAUHAKAUPUNKI 2050

Viite: Lausuntopyyntönnö 03.05.2023

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry antaa otsikossa mainitusta asiasta seuraavan lausunnon:

Esitys kaavatyön lähtökohtiin

Kaavoituksella luodaan perusta kaikelle ihmisen toiminnalle, ympäristön huomioimiselle ja luonnon säilyttämiselle. Kaavoitus antaa mahdollisuuden luoda Lohjasta sellaisen, millaisen lohjalaiset siitä haluavat. Siksi kaavoituksen tulee olla avointa, sisältää erilaisia eri teemoihin tukeutuvia vaihtoehtoja ja varmistaa kuulemiset laajalla osallisten joukolla. Kaikkia tahoja on kuunneltava ja heidän mielipiteensä on pyrittävä ottamaan huomioon. Tähän työhön Lohjalla onkin hyvät lähtökohdat, sillä tietoa on poikkeuksellisen hyvin ja laajasti saatavalla mm. kaupungin nettisivujen kautta sekä erilaisissa kaavojen esittelytilaisuuksissa. Näitä toimintatapoja tulee jatkaa ja kertoa, miten kaavoitustyö edistyy ja miten siihen voi vaikuttaa jo matkan varrella, ettei tarvitse vedota klassiseen sanontaan: "Nyt on jo myöhäistä puuttua asiaan." Tästä työtavasta annamme kaupungille jo nyt kiitoksia.

On korkea aika päivittää taajamaosayleiskaava, jonka hyväksymisestä on kulunut jo yli 10 vuotta. Siinä aikana on tapahtunut paljon muutoksia ihmisten käyttäytymisessä, palvelutarpeissa ja siinä, mitä kaupungilta odotetaan. Virkistymisen ja vapaa-ajan merkitys on kasvanut, ja mm. erilaisten luontokohteiden kävijämäärät ovat olleet hurjassa nousussa. Lähipalvelut ovat taas voimissaan, ja tarve päästä lähiluontoon rentoutumaan ja stressiä helpottamaan on kasvanut. Ihmisten hyvinvointiin liittyvät asiat ovat entistä tärkeimpiä. Etätyö on vähentänyt pendelöintiä, ja tarve saada erilaisia palveluja läheltä kotia on kasvanut. Työmatkat tehdään yhä useammin pyöräillen tai kävellen. Nuorten ja lasten sekä perheiden tarpeiden huomioiminen edellyttää aivan erilaisia palveluja ja infraa. Maailmanlaajuisetkin asiat on huomioitava myös paikallisesti, jotta ne saadaan toteutettua. Näitä ovat ilmastomuutoksen hillintä ja hiilineutraalisuus, autoilun vähentäminen sekä luonnon monimuotoisuuden huomioiminen ja turvaaminen.

Yllä mainitut asiat tarkoittavat sitä, että taajamaosayleiskaavan päivityksen tulee nyt lähteä aivan erilaisista näkökulmista kuin voimassa olevan kaavan kaavatyö aikoinaan. Tämä on hyvä muistaa kaavan päivittämisessä. Tavoitteiden asettelu ja määrittely on oleellisia ensimmäisiä tehtäviä, ja ne on pidettävä koko ajan kirkkaasti mielessä. Vaikutusten arvioinnista on nykyisin tullut kaavatyön haastavin osa. Miten siinä arvioidaan eri näkökulmat, ja miten niitä painotetaan? Niihin tulee panostaa. Aineettomat hyödykkeet, ekosysteemipalvelut, ihmisten hyvinvointi ja henkiset tarpeet on otettava vertailuissa huomioon. Näiden mittaamiseen on jo olemassa työkaluja. Myös puhtaalle pohjavedelle, puhtaille uimakelpoisille vesistöille, puhtaalle ilmalle, hiljaisille alueille, uhanalaisille luontotyypeille, pienvesille, luonnon monimuotoisuudelle sekä virkistysarvoille on oltava arviointiperusteet. Ekologiset verkostot ja viherkäytävät on myös turvattava. Edelle esitetyille asioille tulee asettaa kaavatyössä selviä laskennallisia mittareita, vertailuperusteita. Tämä taas johtaa erilaisiin osakaavallisiin vertailuvaihtoehtoihin, joissa on erilaisia teemallisia aiheita. Näistä vaihtoehtoista pyydetään sitten kommentteja yksittäisiltä kaupunkilaisilta, kaavan osallisilta ja päättäjiltä.

Aikanaan näistä muotoutuu lopullinen päivitetty taajamaosayleiskaava. Tämä prosessi vie aikaa, mutta näin saadaan kaikkia paremmin tyydyttävä ja lojhalaisia palveleva lopputulos.

Esitys kaavatyön tavoitteisiin

Kaavatyön lähtökohtina mainitaan ilmastonmuutoksen hillintä, luontoarvojen turvaaminen sekä Lohjan nauhataajaman, keskustan ja Lohjansolmun alakeskuksen muodostuminen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Taajamaosayleiskaavan päätavoitteiksi on valittu neljä eniten ajantasaistamista vaativaa maankäytön teemaa: täydentyvä asuminen, kestävä liikkuminen, tasapainoinen kaupan kehitys ja tulevaisuuden työpaikka-alueet. Päivittämistyössä keskitytään ratkaisemaan näihin teemoihin liittyvät keskeiset kysymykset. Pääteemojen lisäksi päivittämistyössä on neljä läpileikkaavaa kokonaisuutta, joiden turvaaminen kaavan ratkaisulla halutaan varmistaa, vaikka ne eivät ole nyt suunnittelun keskiössä. Näitä kokonaisuuksia ovat monimuotoinen luonto, kaavan taloudellisuus, kestävä energiantuotanto ja palveluverkon tukeminen.

Yhdistys on huolissaan, jäävätkö kaavatyön lähtökohdat päätavoitteiden varjoon. Yhdistyksen mielestä ensin tulee selvittää ja turvata kaavatyön lähtökohdat, ja sen jälkeen katsoa, miten esitetyt päätavoitteet nivotaan näihin lähtökohtiin. Ihminen ei voi hyvin, jos sen ympärillä oleva luontokaan ei voi hyvin. Ekosysteemipalveluiden turvaamisen, parantamisen ja ennallistaminen tulee olla työn lähtökohtana. Sitten sovitaan ihmisen omat tarpeet kestävällä tavalla yhteen ekosysteemipalveluiden kanssa.

Yhdistys on samaa mieltä, että Lohjan kasvuun ja elinvoimaisuuteen tulee panostaa. Tämä tulee kuitenkin tehdä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ehdoilla. On myös hyväksyttävä, ettei taajamaosayleiskaavan rajauksen sisälle todellakaan mahdu kaikki se, mitä sinne kenties toivotaan. Siksi on tärkeää tarkastella riskianalyysillä, mitkä toiminnot tulee sijoittaa muualle Lohjalle. Tämä koskee esimerkiksi puhtaan pohjaveden suojelua tai asuinalueiden viihtyvyyttä. Riskitoiminnot tulee rajata pois. Esimerkkeinä mainitsemme, ettei teollinen toiminta sovi Lohirannantien perukoille pohjavesiriskien takia, eikä Moision pelloille sovi raskasta rakentamista paineellisen pohjaveden riskien takia. Sopusiko sinne puistomainen, eri aktiviteetteja sisältävä laaja viheralue, jollainen Lohjalla vielä puuttuu? Vertailuna esim. Kotkan Katariinanpuisto. Harjulle ei sovi kerrostalojen rakentaminen jo yksistään maisemallisten seikkojen takia, muttei myöskään pohjaveden muodostumisen turvaamisen takia.

Tärkeää on myös luoda lohjalaisille uusia työpaikkoja lähellä vakituksia asuinpaikkoja. Tämä tukee kestävästä kehitystä ja on hyvä verotulojen lähde. Panostaa kannattaa myös asumisen laatuun ja väljyyteen. Tällaisia, lohjalaiselle työpaikkalaiselle hyviä alueita on mm. Vappulan, Vohloisten ja Härkähaan alueella. Uutta vetovoimaa tarvitaan kuitenkin myös pääkaupunkia lähimpänä oleville alueille Muijalaan ja Nummenkylään. On harmi, ettei Paloniemen osayleiskaavaa tarkastella tässä yhteydessä. Sen matkailupainotteinen, kiinalaisille räätälöity asemakaava ei ole nykytrendien mukainen. Se tuleekin ottaa tiiviisti mukaan taajamaosayleiskaavan päivitykseen joko erillisenä alueena tai ainakin tarkastellen sen uusia mahdollisuuksia. Paloniemestä on erittäin hyvät liikenneyhteydet pääkaupunkiseudulle, ja alue tarjoaisi hienoa laadukasta asumista tuhansille ihmisille edellyttäen, että alueen kaikki rannat jäävät vapaiksi virkistyskäyttöön.

Tärkeitä kaavatyössä huomioitavia asioita

- Tärkeät pohjavesivarannot pohjaveden muodostumisalueineen on turvattava. Niitä vaarantavaa teollista tai muuta lisärakentamista pohjavesialueille ei tule sallia. Pohjavesialueilla

olemassa oleville teille tulee tehdä asianmukaiset pohjavesisuojaukset. Uusia teitä ei pidä rakentaa pohjavesialueille eikä pienille teille tule ohjata uutta lisäävää liikennettä.

- Luonnon monimuotoisuus on turvattava ja sitä on edistettävä. Vaikutusten arvioinnissa tulee tehdä asianmukaiset, päivitettyt, nykyvaatimusten mukaiset luontoselvitykset. Ne tulee tehdä kaikissa kohteissa, joissa kaavaa muutetaan, ja myös niissä kohteissa, joissa voimassa olevan kaavan mukainen rakentaminen ei ole toteutunut ja alue on luonnontilassa. Myös paikalliset arvokkaat luontokohteet on säilytettävä.
- Ekologiset käytävät ja viheryhteydet on turvattava ja ne on pidettävä toimintakykyisinä. Niiden kaventamista on vältettävä.
- Lähiluontoa on säilytettävä kaavan kaikilla osa-alueilla. Kaavaselostuksessa tulee määritellä lähiviheralueiden laskennalliset perusteet, jotka pitää toteuttaa.
- Kaavan päätavoitteen mukaista täydennysrakentamista ei tule toteuttaa vähentämällä lähiluontoa, virkistysalueita tai puistoja. Täydennysrakentamisessa tulee ensisijaisesti kuulla kohteen lähiasukkaiden mielipiteitä.
- Paikalliset luontokohteet soveltuvat hyvin lähiluontokohteiksi.
- Oppilaitosten ja päiväkotien viereen on jätettävä rakentamatonta lähiluontoa palvelemaan heidän tavoitteitansa, virkistystä ja opetusta.
- Hulevesien käsittelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota jo nyt, ja vesille on varattava riittävästi imeytys- ja varastoallaspaikkoja, jotka palvelevat myös yleistyneiden rankkasateiden käsittelypaikkoina.
- Joukkoliikenteen lisääminen on yksi tärkeimpiä liikenteeseen liittyviä asioita. Siihen on painauduttava huolella.
- Kevyenliikenteen väylästöön ja etenkin pyöräilyn parantamiseen tulee kiinnittää myös erityistä huomiota liikennesuunnitelmissa.
- Yhdistyksemme on alusta alkaen suhtautunut kielteisesti Lohjansolmun asemapaikkaan. Yhdistys ei pidä Lohjansolmun asemapaikkaa hyvänä ratkaisuna ensisijaisesti kaukaisen sijainnin, alueen heikon rakennettavuuden, luontohaittojen ja ilmastovaikutusten kannalta. Lohjansolmu hajauttaa yhdyskuntarakennetta, ja keskelle yhtenäistä metsäaluetta sijoittuva asema ympäristöineen on vaikeasti rakennettavaa suo- ja lampialuetta. Aluetta ei tule ensisijaisesti kehittää taajamaksi. Yhdistyksemme ei näe Lohjansolmua potentiaalisena, tämän päivän vaatimukset täyttävänä asuinpaikkana.
- Taajamaosayleiskaavan päivittämisessä tulee turvata Hanko–Hyvinkää-rata paikallisine asemapaikkoina tulevaa henkilöliikennettä varten. Se voi olla tulevaisuudessa yhdistettyä juna-/raitiovaunuliikennettä. Yhdistys pitää tärkeänä saada suora ratayhteys Espoo–Lohjadalta Hanko–Hyvinkää-radalle. Yhteys tulee kaavassa ottaa huomioon.
- Keskustan säilyttäminen kehittyvänä ja elinkelpoisen alueena tulee varmistaa kaavallisilla ratkaisuilla.
- Kaavatyön tavoitteena on 1,5 % väestönkasvu ja reservialueet mukaan lukien 2,0 % kasvu. Tämä on täysin epärealistinen kasvuennuste nykyinen kasvu huomioon ottaen. Aikanaan

moottoritien rakentamisen piti silloisen arvion mukaan tuoda Lohjalle kasvua, mutta näin ei kuitenkaan käynyt. Ylimoitettu kasvuennuste johtaa liiallisiin ja turhiin asuinpaikkavarauksiin, joiden toteutuminen saattaa jäädä vajaaksi, mikä ei ole kenenkään etu. Liian suuri kasvuennuste johtaa yleisesti myös rakentamisen tiivistämiseen viheralueiden ja puistojen kustannuksella, mikä taas heikentää alueen asumisen laatua, ihmisten viihtyisyyttä ja alueen vetovoimaa. Lohjan tuleekin panostaa enemmän laadukkaisiin vihreisiin asuinalueisiin sekä Lohjan ainutlaatuisen luonnon vetovoimaan ja sen säilyttämiseen.

- Rantaan rajoittuvassa rakentamisessa tulee ensisijaisesti hyödyntää jo rakennettuja, ei luonnontilaisia rantoja. Esimerkkinä Kalkki-Petterin alue tai Pitkäniemen jo rakennetut rannat. Rannat on aina jätettävä kaikille avoimesti kuljettaviksi alueiksi virkistyskäyttöön.

Taajamaosayleiskaavan aikataulu on varsin haasteellinen ottaen huomion sen laajuus ja kaavoituksen tavoitteet. Kiirehtimällä ei yleensä saavuteta toivottuja tavoitteita. Luvatut ja tarvittavat selvitykset ja täydennykset tulee tietysti toteuttaa. Nämä voivat osoittautua luontoselvityksissä erityisen haasteellisiksi. Laadukkaista ja riittävän kattavista selvityksistä ei kuitenkaan saa eikä kannata tinkiä, vaan aikataulua on rukattava tilanteen mukaan.

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry haluaa olla jatkossakin mukana kaavan päivitystyössä ja on valmis osallistumaan sen työskentelyyn. Otamme mielellämme vastaan tietoa kaavan laadinnan edistymisestä ja siihen liittyvistä mahdollisista vaihtoehdoista ja niiden vertailuista.

Ystävällisin terveisin

Lohjalla 29.06.2023

Esa Lehtinen

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry pj.

s -posti: esa.lehtinen@virho.fi

Puh: 040 532 8830

Hannele Ilomäki-Piirilä

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry sihteeri

s-posti: hannele.ilomakipiirila@gmail.com

Puh. 050 592 4950

30.6.2023

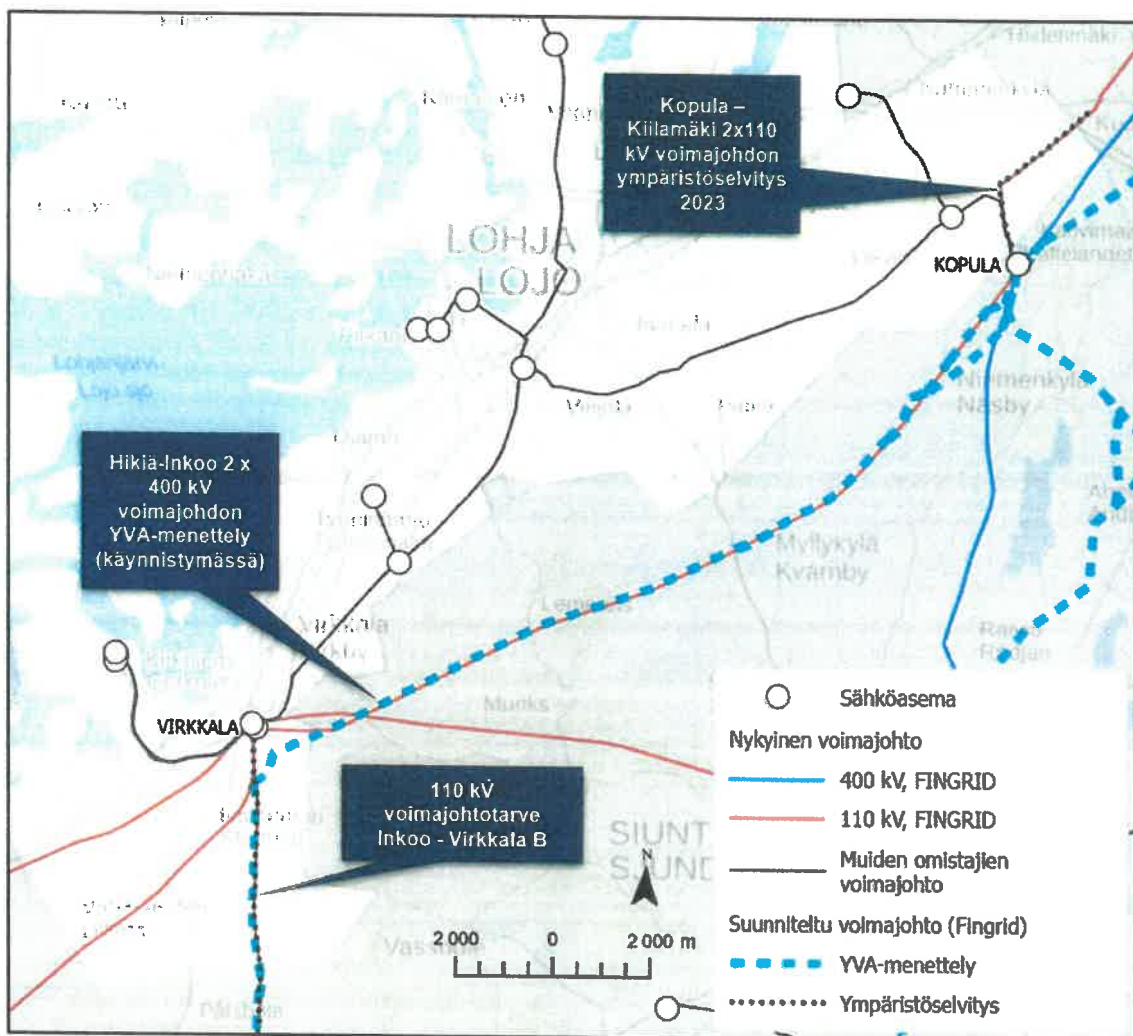
Kaavoitus
Saap. 30.6.2023
Tunnus/säil.paikka:
864/10.02.02/2022

Lohjan kaupunki
kaavapalaute@lohja.fi

Lausuntopyyntö 3.5.2023

Lohja Y9 Taajamaosayleiskaavan päivitys, osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Alueella Fingrid Oyj:n Virkkalan sähköasema sekä nykyisiä 110 kV voimajohtoja ja voimajohtohankkeita (kuva 1). Tässä lausunnossa on tiedot niistä.

Kuva 1. Voimajohdot ja sähköasema kaava-alueella.

Fingridillä on suunnitteilla voimajohtohankkeita, joihin on syytä varautua maankäytön suunnittelussa:

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

30.6.2023

- Fingrid suunnittelee uutta **2x110 kV voimajohtoa Kopula – Kiilamäki** (ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/kopula---kiilamaki). Voimajohtohankkeen vaikutuksista on laadittu ympäristöselvitys, joka on valmistunut keväällä 2023. Uudella noin neljä kilometriä pitkällä 2x110 kV voimajohdolla korvataan nykyinen 110 kV voimajohto Kopulan sähköaseman ja Kiilamäen välillä. Uusi kahden virtapiirin voimajohto on suunniteltu rakennettavaksi lähtökohtaisesti nykyisen 110 kV voimajohdon paikalle yhteispylväin siten, että johtoalueiden leveydet säilyvät ennallaan, eikä uutta maastokäytävää tarvita. Alustava aikataulun mukaan rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuonna 2024.
- Fingrid on tunnistanut tarpeen uudelle **2 x 400 kV voimajohdolle Hikiä-Inkoo**. Tavoitteiden mukaan kyseisen voimajohtoyhteyden toteutus tulee ajankohtaiseksi vuoden 2030 jälkeen. Hankkeen suunnittelu on edennyt siten, että tällä hetkellä valmistellaan hankkeen YVA-menettelyä. Olemme tehneet vuonna 2022 voimajohtoreitistä maakuntakaavan taustaselvityksen vuorovaikutuksessa maakuntaliittojen kanssa. Tarkoitus on merkitä voimajohtoreitti maakuntakaavoihin tulevilla maakuntakaavoituksen kierroksilla selvityksen ja YVA-menettelyn pohjalta.
- Inkoon sähköaseman ja Lohjan Virkkalan välillä on tunnistettu tarve uudelle **110 kV voimajohdolle Inkoo - Virkkala B**. Tästä hankkeesta on tehty taustaselvitys maakuntakaavoitusta varten vuonna 2009. Hankkeesta ei ole vielä tarkempia suunnitelmia tai aikataulua. Hanke on esitetty Uusimaa-kaavan 2050 liitekartalla "Uudenmaan voimajohto- ja maakaasuverkosto" (suunniteltu tai kehitettävä voimajohto). Olemme tehneet alustavaa suunnittelua Virkkalan ympäristössä Lohjan asemakaavan L119 lausuntoamme varten huhtikuussa 2023 (Lohjan asemakaava L119 Kittfallin teollisuus- ja liiketontit, valmisteluaineisto nähtävillä 4.4. – 12.5.2023). Katsokaa tarvittaessa tarkemmat tiedot kyseisestä lausunnosta.

Paikkatiedot ja lisätietoja voimajohtohankkeista saa tarvittaessa Fingridistä Pasi Saarelta (pasi.Saari@fingrid.fi, p. 030 3955178). 2 x 400 kV Hikiä-Inkoo ja 100 kV Inkoo - Virkkala B hankkeissa voimajohtojen sijainti ja vaihtoehdot tarkentuvat mahdollisesti yleiskaavan laadinnan aikana.

Kaavoituksessa tulee turvata edellytykset sähköaseman ja siihen liittyvien voimajohtojen käyttöön ja kehittämiseen. Suuret rakennushankkeet voimajohtojen ja sähköaseman läheisyyteen vaativat mahdollisesti yhteensovitusta ja yhteistyötä. Maankäytön suunnittelussa tulee turvata uusien voimajohtojen ja sähköaseman kehityksen toteutumismahdollisuudet. Pyydämme olemaan yhteydessä, mikäli voimajohtoyhteyden tai energiahuollon toimintojen merkintä yleiskaavaan vaatii tarkempaa pohdintaa. Tulevan yleiskaavan teemoista ja tarkkuustasosta riippuu se, että millä tavoin kehittyvä energiahuolto esitetään yleiskaavassa.

Muistutamme yleisesti seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa:

- Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen.

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

30.6.2023

- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Lunastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohdon suhdetta maankäyttöön asioita käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.
- Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja ja toimintoja.

Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö